

זמורות

העלון לתלמידי ישיבת "כרם ביבנה" המשרתים בצה"ל

גליון מס' **94**
ה'תשע"א

החודש בזמורת

הרב גבריאל סרף שליט"א
היזרו מנצח

הרב דוד קב שליט"א
אש ר'ניס בקנס

חייל, שפר הפועתך!
ל' נגי ישי

לקחים מחנוכה!
וני צחק

שתהיו בכונות
פנימם אהבה

המעצבני"ש

העלון יוצא לאור ע"י
ישיבת כרם ביבנה
ד.ג. אבטח 79855
www.KBY.org.il

צוות זמורות:
אמן ספג, שאולן שקין,
יקי מרד ודבון אסא

חיילין היקרים,

"הדודאים נתנו ריח – זה ראובן בשעה שהציל את יוסף. ועל פתחינו כל מגדים – זה נר חנוכה" (מדרש פליאה על שיר השירים).

מה הקשר?

לכאורה צריך להבין כמה דברים במעשי ראובן. אמו לאה נעצרה מלדת. ראובן מביא לה דודאים המסוגלים לפריה ורביה (רמב"ז). האם אין זו השתדלות מופרזת? אין הוא סומך על כח תפילת אביו ואמו – כמו שסמכו אבות אבותיו, אברהם ויצחק, במצבים זהים ואף קשים יותר?

בהמשך הפרשיות, בשעה שהאחים רצו להפטור מיוסף, ראובן מתערב ורוח הקודש מעידה עליו שכוונתו "למען הציל אותו מידם". מה הואיל ראובן בהצעה לזרוק את יוסף לבור מלא נחשים ועקרבים?

הרב ארוש שליט"א בספרו "בגן האמונה" מסביר עיקרון יסודי בעבודת ה': כל עוד יוסף היה ביד אחים, אל מי הוא פנה לישועה? "...אשר ראינו את צרת אחינו בהתחננו אלינו, ולא שמענו". יוסף פונה אל האחים. אבל בכור הנחשים אין לו שום הוא אמינא – הוא פונה לבורא עולם וזו ההצלה המוחלטת.

מתי הדודאים נתנו ריח? בשעה שראובן הציל את יוסף. בשעה זו גילה שבאמת אין הוא סומך רק על ההשתדלות שלו, אלא שיש לסמוך על רבונו של עולם בלבד – אפילו אחרי שמלאת את החלק שלך, בדרכי הטבע.

ועל פתחינו כל מגדים – זה נר חנוכה.

לכאורה, הנצחון של המכבים היה בטקטיקות חכמות, ושימוש נכון בכח האדם והנשק שהיה ברשותם. אז על מה כל החגיגה?

אלא שאנו יודעים שעם כל ההשתדלות שלנו – הכל ממך לבדך, ריכונו של עולם. אנו סומכים ובטוחים רק בך.

הנר הקטן שלנו בכניסה לבית, הוא העדות שלנו לך, שיש לנו רועה, השכינה שורה בישראל. חנוכה שמח.

הסר ממך משענת הקנה הרצוע, והצנע לכת עם בוראך.

אורות חיים לרא"ש

מדור בני"ש

צנחנים	תותחנים	גבעתי
<p>אדר התש"ע</p> <p>8 רון אליצור</p> <p>7 חיים ארבלך</p> <p>50 דניאל ברוקס</p> <p>21 יעקב סוקוליק</p> <p>8 רע סטלר</p> <p>7 אליה פרדס</p> <p>1 ישראל קלקר</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>31 עזרא כצמן</p> <p>10 יצחק אמסלם</p> <p>15 דניאל בוחבוט</p> <p>5 קובי סבאג</p> <p>5 אביתר פראנג'י</p> <p>6 גלעד שוגר</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>19 כהן אוריאל</p> <p>13 הלל אלטשולר</p> <p>1 אביחי אלפסי</p> <p>6 אבי דל</p> <p>2 מנחם הומינר</p> <p>5 גבריאל הוניג</p> <p>8 מאיר הימן</p> <p>7 אביחי הרוש</p> <p>17 רועי ימיני</p> <p>80 אברהם נימוי</p> <p>9 מאיר עזרא</p> <p>2 ישראל פומרנץ</p> <p>15 אבי קלמנטינובסקי</p> <p>14 שמואל שיפמילר</p>
תומכי לחימה ויז	שריון	כפיר
<p>אב-אלול התשס"ט</p> <p>12 צחי כהן</p> <p>טבת התש"ע</p> <p>26 שמואל בקר</p> <p>אדר התש"ע</p> <p>אלעד ביבר</p> <p>19 רועי גרינברג</p> <p>4 יוסי וידבסקי</p> <p>18 אלדד זהר</p> <p>95 נתן חמילבסקי</p> <p>17 אוריאל טהר</p> <p>26 נתנאל לוי (חובש קרב)</p> <p>12 נאור סרי</p> <p>14 ליאור פרישמן</p> <p>50 תומר ריספלר</p> <p>10 יוחאי שריקי</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>אריה ברין</p> <p>1 רפאל מילאנו</p> <p>9 חותם נהיר</p> <p>1 דוד פרידמן</p> <p>7 ברוך שינמון</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>איתן איצקוביץ</p>
רבנות צבאית	מודיעין	אדר התשס"ט
<p>אדר התשס"ט</p> <p>27 אסף איטח</p> <p>28 בן ציון גליקמן</p>	<p>אדר התשס"ט</p> <p>בן-ציון מן</p>	<p>אברהם איתן</p> <p>משה בן שמואל</p>
אדר התש"ע	אדר התש"ע	אדר התש"ע
<p>43 אייל אלון</p> <p>14 ערן הברמן</p> <p>35 יוסף חלמיש</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>5 דניאל קייקוב</p>	<p>אדר התש"ע</p> <p>3 איתמר בבאי</p> <p>8 אלחנן זינגר</p> <p>25 יונתן שיפטן</p>

המודגשים: אלו שביקרו החודש עדכון אחרון: כ"ה כסלו

המעצבני"ש יוסי שחר

אורות קטנים לימי החנוכה

פלוקט פהספר
ציונים יקרים
לימי החנוכה

גדולת העיר קראקא

הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל ביקר פעם בעיירה קראקא המפורסמת, מקום מגוריו של הרמ"א זצ"ל, חיפש רבי חיים עוזר, חייט שיתקן לו את חליפתו שנקרעה. הלך ובא אצל חייט אחד מפשוטי העם וביקש ממנו לתקן את החליפה. יסלח לי הרב, השיבו החייט, טרם הדלקתי נרות חנוכה, אם ברצוני ימתין עד שאדליק, וכעבור חצי שעה אגש אל המלאכה. ישב רבי חיים עוזר וחיכה. תוך כדי כך התבונן כיצד החייט הפשוט מכין עצמו למצוה, פושט את בגדי החול שלו ולובש בגדי שבת, נוטל את ידיו וניגש בשמחה להדליק הנרות. יצא רבי חיים עוזר מהתפעלות מעבודתו התמימה של האיש זה. כשעזב רבי חיים עוזר את קראקא הפטיר ואמר, עכשיו אני מבין איך העיר קראקא מוציאה מתוכה אישים גדולי תורה וענקי רוח, אם כאלה הם פני החייטים שבה. (פסקנאו ווילנא, אגרות אמונה)

נר חנוכה מעורר האדם מעורר לעול מלכות שמים ודבקות בה'

עיקר הדלקת נר חנוכה שיתעורר האדם מעצמו לקבל עול מלכות שמים בגודל תשוקה נפלאה עד שמוגדל התשוקה יתהפכו אצלו כל מחשבותיו ומידותיו ומעשיו בכל חושיו ואבריו לדבקות רצון ה' יתברך עד שיזכה שכל אויביו ישלימו איתו לדבקות רצון ה' יתברך בלתי פחד ומורא כלל משום תאוה. (אור מזהר)

נר חנוכה אצל הפתח

נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ, לבאר דהנה הדיבור נקרא פתח הבית (עיין באלשיך פרשת מצורע ויצא הכהן אל פתח הבית) ועיקר הדיבור הוא תורה ותפילה. וזה נר חנוכה מצוה להניחה על תורה ותפילה אשר נבחוץ ואין להם עליה, כי בנר חנוכה יוכל להעלות הכל אל ה'. (חן לאהנה)

לא תסור ... ימין ושמאל

על הברכה שמברכים בהדלקת נר חנוכה, אשר קדשנו במצוותיו וציונו להדליק נר חנוכה, מקשה הגמ' (שבת כג.) – והיכן ציונו – ומתרת רב אויא אומר, מהכתוב "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים י"ג, יא). רמז נפלא בעצם הפסוק, אכן שני מועדים אלה הוזכרו בפסוק ברמיזה. "ימין" הכוונה לפורים, כפי שמרדכי הצדיק מכונה במגילת אסתר "איש ימיני" (אסתר ב', ה). ו"שמאל" אלו הם נרות חנוכה שמצוה להניחם בצד שמאל שבפתח הבית. (פסקנאו ווילנא, אגרות אמונה)

הידור מצוה בנר חנוכה

הרב גבריאל סרף שליט"א

איתא בשבת כא: ת"ר מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין בית שמאי אומרים יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך. ובתוספות שם ד"ה והמהדרין כתבו ז"ל, נראה לר"י דב"ש ובי"ה לא קיימי אלא אנר איש וביתו, שכן יש יותר הידור דאיכא היכרא כשמוסיף והולך וכו', אבל אם עושה נר לכל אחד, אפי' יוסיף מכאן ואילך ליכא היכרא, שייסברו שכך יש בנ"א בבית.

אמנם הרמב"ם בס"ד מהל' חנוכה ה"א כתב: כמה נרות הוא מדליק בחנוכה וכו' והמהדר את המצוה מדליק נרות כמנין אנשי הבית נר לכל אחד ואחד בין אנשים ובין נשים, והמהדר יותר ע"ז ועושה מצוה מן המובחר מדליק נר לכל אר"א בלילה הראשון ומוסיף והולך בכל לילה נר אחד. וכתב המגיד משנה "שהמהדרין מן המהדרין" עושים מה "שמהדרין" עושים להדליק נר לכל אחד ואחד מבני הבית, ועושים יותר מהם שמוסיפים בכל לילה ולילה כמנין נרות של ליל ראשון וכמ"ש הרמב"ם שם בה"ד.

ומבואר שלדעת הרמב"ם שייך דין מהדרין מן המהדרין, דהיינו להיות מוסיף והולך בכל לילה, אע"פ שאין היכר שהוא מהמהדרין מן המהדרין, ודלא כתוס'.

ונראה בביאור מחלוקתם שהנה כתוב בפ"י רבינו חננאל שם בשבת, פ"י המהדרין, מהדרי מצוות כדאמר' ב"ק ט: להידור מצוה עד שליש במצוה. וכו'. הרי מבואר שדין מהדרין מן המהדרין בנר חנוכה, זה לא דין, מיוחד בנר חנוכה, אלא שהוא דין הדור מצוה שנאמר בכל המצוות מקרא "זה אלי ואנוהו", התנאה לפניו במצוות.

ולפ"ז יובנו דברי התוס' משום שדין הידור מצוה מהפסוק "זה אלי ואנוהו" נאמר רק באופן שנראה וניכר הנוי, אבל בדבר המכוסה, כגון בתפילין המכוסין בעור לא שייך בהו הידור מצוה, שלא נאמר "ואנוהו" התנאה לפניו במצוות, אלא היכא שניכר הנוי כדאיתא ביומא ע. "כדי להראות חזותו לרבים" ופרש"י... תפארת בעליה שטרם להתנאות במצוות, ולפיכך כתבו התוס' שמאחר שלא יהיה היכר שיש כאן הידור מצוה, שוב לא קיים הדין של הידור מצוה.

אולם בדעת הרמב"ם נראה, שענין הידור מצוה בנר חנוכה הוא דין מיוחד ולא מהפסוק דואנוהו אלא מגוף המצווה של נר חנוכה, וכך הייתה התקנה במצות נר חנוכה, שיוצא גם בנר איש וביתו ומהדרין, ומהדרין מן המהדרין. ומעתה ניחא דשייך דין הידור גם כשאין היכר שהוא מהדרין מן המהדרין.

וזה מדוקדק בדברי הרמב"ם, דברש"י שבת כא: פ"י "והמהדרין אחר המצוות וכו'", ואילו ברמב"ם כתב "והמהדר את המצווה". ונראה שרש"י סובר כפירוש ר"ח והתוס' שהידור המצוות נר חנוכה הוא מדרגת הידור מצוה "ואנוהו" שנאמר בכל המצוות (ובט"ז סק"א כ' שדעת הטור והשו"ע כדברי התוס' וברמ"א הביא י"א שהיא שיטת הרמב"ם בסי' תרע"א ס"ב, ובכאן יש חידוש במנהג שהספרדים נוהגים כתוס' כמ"ש ב"י, והאשכנזים כרמב"ם, וזה לא מצינו בשאר מקומות).

שני דינים בקנס

סיכום שיעורו של
מו"ר הרב דוד קב שליט"א
סוכם ע"י דניאל סגרון (ש"י)

כתב הרמב"ם (חובל ומזיק פ"ה ה"ז):

"הודה [החובל] מעצמו פטור מן הנזק ומן הצער וחיוב בשבת ובושת וריפוי על פי עצמו. לפיכך אם כפר ואמר לא חבלתי נשבע שבועת הסת ולמה משלם אדם שלושה דברים אלו ע"פ עצמו שהשבת והריפוי ממון הוא ואינו קנס, שאם לא יתן לו הרי חסרו ממון שהוא מתרפא בו ובטל ממלאכתו".

משמע מדברי הרמב"ם, שנזק הינו תשלום קנס, בניגוד לשבת וריפוי.

שואל המגיד משנה, הא גרסינן בפ"ק דב"ק (דף ד), תני ר' אושעיא שלושה עשר אבות נזיקין וקא חשיב נזק בינייהו, ור' חייא תנא כ"ד אבות נזיקין, וקא חשיב תשלומי כפל וכיו"ב. ופרכינן התם - ור' אושעיא אמאי לא תני כפל וכיו"ב, ושנינן - "בממונא קא מיירי בקנסא לא קא מיירי". הרי מבואר להדיא, דנזק הינו תשלום ממוני ולא קנס, והכיצד זה כתב הרמב"ם שאם הודה מעצמו על הנזק פטור?

ותירץ מו"ר הגאון ר' דוד קב שליט"א:

דהנה, בהא דקיי"ל ד'מודה בקנס פטור' כלולים שני ענינים:

(א) שהודאתו איננה מחייבת אותו.

(ב) שהודאתו פוטרת אותו.

אדם שמודה על חיוב כפל לא זו בלבד שהודאתו איננה מחייבתו אלא אף היא פוטרותו, כיון שכפל כל כולו חידוש של התורה ואינו יחסי לנזק. אך אדם שמודה על הנזק, נהי דהודאתו איננה מחייבתו אך גם איננה פוטרותו, ואם באו עדים אח"כ חייב לכו"ע. והיינו טעמא, דמחד גיסא הנזק הוא עונש על האדם ואינו חיוב ממוני ממש כהחזרת הלואה וכיו"ב, ומאידך גיסא הוא תשלום עפ"י הנזק ואינו תשלום קבוע כשאר קנסות דעלמא.

נמצא, שישנם שלושה סוגי תשלומים.

(א) חיוב ממוני גרידא כהלואה וכיו"ב - הודאתו מחייבתו.

(ב) חיוב קנס גמור ככפל וכיו"ב - הודאתו פוטרותו.

(ג) עונש שאינו קצוב כמו נזק - הודאתו אינה פוטרותו אך גם אינו מתחייב בהודאתו.

ולפ"ז ניתן לתרץ את קושיית המ"מ - הגמ' הגדירה את נזק כממון כיון שהודאתו אינה פוטרותו ככפל וכיו"ב, אך באמת הודאתו אינה מחייבתו כממון ממש כיון שזה עונש.

המשך סמור 7

הלכות שבת

ניקוי בגדים

עיון בהלכות שבת
ר' ניר ישי

המלבן את הצמר הוא אחד מליט אבות מלאכה. הגדרת מלאכה זו שמנקים את הצמר הגולמי מהלכלוך שנדבק בו קודם הגזיזה, ומלבנים אותו להיות הבהיר יותר מאשר היה בעת גדילתו.

המכבס בגדים הוא תולדה של מלאכת מלבן וחיוב חטאת. ולכן כל פעולת כיבוס או הסרת כתמים מהבגד אסורה בשבת.

ליבון שייך בין בצמר בין בפשתן ובכל דבר שדרכו להתלבן, וכן הסוחט בגדים הוא מדרכי הכיבוס והוי תולדת מלבן. **כיבוס** שייך בין בעורות קשין בין בעורות רכין, אמנם יש חילוק בין בגדים לעורות. **בבגד** - עצם שרייתו במים זה כיבוס, אמנם **בעורות** לא נחשב כיבוס אא"כ מכבס ממש ומשפשף בעור שיתנקה.

כתבו הפוסקים (ראה אורחות שבת פרק יג) שדין ניילון, גומי וכדומה כדין עור לענין כיבוס. ולכן פריטים העשויים מניילון כמו מפת ניילון, כפפות גומי וכדומה שנתלכלכו, מותר לשרותם במים או לשפוך עליהם מים להסיר הלכלוך אך אסור לשפשף חלקם זה בזה דהוי כיבוס (לגבי מוצץ של תינוק יש מחלוקת).

ניקוי אבק או לכלוך

בגמ' שבת קמז איתא דהמנער טליתו בשבת חייב חטאת. נחלקו הראשונים בביאור גמ' זו:

רש"י ור"ח : ביארו שמנקה את הבגד מאבק הנתפס בו (וכפ' הרמ"א ש"ב, א).

תוס' ורא"ש : ביארו שמנער הטלית מטל שעליה ונמצא מכבס (וכפ' השו"ע).

עוד מבואר **בגמ' שבת קמ** שאסור בשבת לשפשף בגד מפני שנראה כמכבס, אף שאינו משתמש במים. במידה ויש טיט על בגדו משמע מהגמ' שם שאסור לשפשף צידי הבגד זה על זה **מבחוץ** מפני שנראה כמלבן, אף שאינו משתמש במים, אך לשפשף **מבפנים** מותר.

להלכה **בגד שהתלכלך בבז**

מותר לקנח הבז בנייר וכדומה בתנאי שלא מנקה לגמרי את הבגד ועדיין נשאר רושם לכלוך וכן שהבז עדיין לא התייבש אחרת יש חשש טוחן (והגר"ע יוסף מתיי אף ביבש).

וכן בגד שהתלכלך מתבשיל - מותר לקנח הלכלוך ע"י סמרטוט יבש אך אין לנקות את הבגד לגמרי מלכלוך שנבלע בו.

בגד שהתלכלך באבק

לפי דעת הרמ"א: אם מקפיד שלא לצאת עם בגד זה לרה"ר, אסור לנער את הבגד מדין כיבוס, וכן אסור לשפשפו בעזרת מטלית יבשה או ברשת אך מעט אבק שאינו מקפיד עליו, מותר לנקות - ביד רפה מאוד (וכפ' באורחות שבת פרק יג).

לפי דעת השו"ע: מותר לנער אבק מהבגד אף אם מקפיד עליו, אך אין לצחצחו, היינו לשפשפו חזק עד שמלבין הבגד (וכפ' בילקוט יוסף ח"ב עמ' ע"ז).

שמונה ימים שמונה לקחים

נוי יצחק
שיעור ד'

חנוכה הוא אחד הזמנים האהובים ביותר על מרבית הציבור. התיאורים רבי העוצמה של נסי הניצחון היהודי ונס פך השמן, מהווים מידי שנה השראה ליהודים, בכל מקום בו הם נמצאים. כמו לכל חג ומועד, גם לחנוכה יש את הדינים והמנהגים המיוחדים לו. מבט מעמיק יותר בדיני ומנהגי החנוכה מניב מספר הבחנות מעניינות, אותם נוכל להפנים וללמוד לקח לדורות.

א. מצווה של עזרה והשתתפות עם הזולת. אם לאדם יש מספיק שמן ופתילות שיספיקו לו לשמונת ימי החנוכה, בעוד שלשכנו אין כלל במה להדליק, עליו לחלוק עמו את השמן והפתילות, אפילו אם כתוצאה מכך לא יישאר לו מספיק לכל ימי החנוכה. מוטב אם כך שיהיו לנו פחות שמן ופתילות, אבל יהודי נוסף יוכל לקיים את המצווה, ובמילים אחרות, עדיף לחלוק עם הזולת מאשר לחשוב על עצמנו בלבד.

ב. לקרב רחוקים/מתבוללים. את הנרות אנו מדליקים בלילה ומניחים אותם או בפתח הבית או על אדן החלון לרשות הרבים. לא קיימת מצווה נוספת ביהדות הדורשת כזו פומביות. זאת מפני שבזמן החשמונאים והשלטון היווני, ההתבוללות רווחה מאוד בקרב העם היהודי. חכמינו שרצו לעורר את המתבוללים לחזור למסורת האבות הנהיגו את הדלקת הנרות מחוץ לבית. כך, בנוסף לפירסום הנס, זכו לקרב את המתבוללים.

ג. ברכה מיוחדת במינה. כאשר אדם שאין מי שידליק בשבילו נר חנוכה וגם הוא אינו מדליק, רואה נר חנוכה דולק גם אם אינו שלו, הוא מברך "שעשה ניסים לאבותינו". למדים אנו מכך שכאשר מתעוררת שאיפה ביהודי כלשהו הרואה את נרות חנוכה דולקים, ומגלה עניין מחודש בזהותו היהודית, מתגשם מימד זה של המצווה וראוי לברך על כך ברכת הודאה לאלוקים.

ד. סדרי עדיפויות. התלמוד מעורר את השאלה, בנוגע לאדם שאין לו מספיק שמן גם לקיים הדלקת נר חנוכה וגם לקיים מצוות הדלקת נר שבת. לאיזה מצווה עדיפות במקרה כזה? התלמוד פוסק שלשבת יש עדיפות בגלל השראת "שלום בית". נרות חנוכה הם לפירסום הנס ולכן הם מוצבים בחוץ, אך נרות השבת הם כדי להרבות באור ולהשרות אורה נעימה ורגועה בבית, כך יוכלו כולם להנות מסעודת השבת ומאווירת השבת.

ה. תפקידנו לפעול ואין תפקידנו להצליח. בזמן ההדלקה צריך להיות די שמן שיספיק לדלוק לפחות 30 דקות לאחר צאת הכוכבים. במקרה וכבה הנר לפני הזמן צריך להדליק מחדש ללא ברכה. אבל, אין חובה לעשות זאת, מכיוון שהמצווה הושלמה מיד עם ההדלקה הראשונה. עניין זה יוצא מההשקפה היהודית, שככלל חובתינו בעולמנו, היא לקבל את ההחלטה הנכונה ולפעול במידת הצורך כדי להוציאה לפועל. בסופו של דבר, לאחר שעמדנו בגדרי ההשתדלות ההכרחיים, ההצלחה והכישלון הם ענייניו של הקב"ה בלבד.

ו. שאיפה יהודית - "מעלין בקדושה". עיקרון זה בא לידי ביטוי באופן בו אנו מדליקים את נרות החנוכה. אנו מדליקים נר אחד בלילה הראשון, שניים בשני, וכן הלאה, עד שאנו מסיימים עם שמונה נרות דולקים.

ז. גדול וקטן. בחנוכה אנו אומרים את "ההלל" ומוסיפים ברכת הודאה מיוחדת - "על הניסים" בתפילה ובברכת המזון. ה"הלל" הוא מקבץ מזמורי שבח לקב"ה על הניסים שהוא מחולל עבורנו "ברכת הודאה" היא הכרה בעובדה שאנו, מצד עצמנו, לא ראויים לכל הטובה שהוא מרעיף עלינו. כך יהודי צריך לחיות את חייו, תוך הכרה בגדלות הקב"ה מצד אחד ובקטנות בריותיו מצד שני.

ח. נשמות בלהבות. אף פתילות ושמונים שאינם ראויים להדלקה לנר שבת - מפני שאינם דולקים היטב - ראויים לשימוש לנר חנוכה. בדומה לכך, גם אם הזהות היהודית אינה בוערת היטב בשבתות ובמשך השנה, מסוגלת אותה הזהות היהודית "לזהור ולדלוק" היטב בחנוכה, הודות לכח המיוחד הטמון בנרות החנוכה. זאת מפני שבחנוכה אולי יותר מכל זמן אחר בשנה, מסוגל האדם לעמוד ביתר שאת על מרכיבי זהותו הפנימית.

המשך מאמר 4 - על דינים קטנים

ומדויק באופן נפלא לשון הרמב"ם, שלא כתב שהנזק הוא קנס אלא כתב שהשבת והריפוי הם ממון, ואין הכוונה שנזק הוא קנס אלא יחסית לשבת וריפוי הוא קנס אך יחסית לכפל הוא ממון.

אמנם, לפי מה שנתבאר שנזק הוא עונש על האדם ואינו משלם ע"פ עצמו, יש להקשות אמאי עדים זוממין משלמין ע"פ עצמן (לרבנן דר"ט) הרי זהו עונש דהא בפועל לא עשו דבר?

וליישב זה אמר מו"ר שליט"א, דהנה הא קי"ל בכתובות (דף לה) דעדים זוממין לא בעו התראה וקא מפרשינן טעמא - כיון שהם עצמם זממו להרוג בלא התראה, ואם נצריך התראה עליהם לא מתקיים 'כאשר זמם'.

וא"כ הכי נמי נימא הכא - כיון שהם זממו להפסידו בכה"ג מתחייבים גם עפ"י הודאתם מדין כאשר זמם, אף שהוא עונש.

מה המ3ב?!

★ והפעם קיבלתם מקוצר ★ שמעתם על האוטובוס של גבעתי שנקלע לתוך כפר ערבי זועם? ★ כן, הגבעתי שלנו ★ ברוך ה' יצאו בריאים ושלמים ★ להבא, אל תצאו בלי חיפוי של תותחנים... ★ התותחנים סיימו את המסלול ועוברים הכשרה למגב ★ ולמטאטא ★ בהצלחה ★ אביתר פראג'ני, לא תאמינו, חונך את סיירת התותחנים ★ לוחם ק"ס ★ **ספ 106!** ★ מאורסים ★ עדיאל נחשוני (ה') ★ הראל בר (ה') ★ מוריאל יסרח (ה') ★ לרב קלמן בר לאירוסי בני ★ ילדים זה שמחה ★ לר' יאיר אוחיין להולדת בנו אחיה ★ לר' אלדד מויאל להולדת בנו יוסף ★ לרב יוסי עיני להולדת בנו שריה ★ לרב רובינשטיין להולדת הנכד ★ חנוכה שמח!!!